

Volkshuisvestingsprogramma: een nieuwe planvorm met unieke kansen

De Woonvisie verdwijnt, het Volkshuisvestingsprogramma verschijnt. Het nieuwe instrument, dat nagenoeg zeker een verplicht programma wordt binnen de Wet versterking regie volkshuisvesting, biedt unieke kansen, zegt Bram Klouwen van adviesbureau Companen. 'Het is veel meer gericht op de uitvoering dan de Woonvisie.' Ook krijgt het college van B&W met het Volkshuisvestingsprogramma de mogelijkheid om beter te sturen. 'Zorg wel voor goede afspraken met de gemeenteraad over wie wanneer aan zet is.'

De verschillen tussen een Woonvisie en het Volkshuisvestingsprogramma zijn inhoudelijk groot en politiek wezenlijk, zegt Bram Klouwen van Companen. 'De Woonvisie is sterk beleidsmatig, het Volkshuisvestingsprogramma dat daarvoor in de plaats komt is veel meer gericht op sturing en uitvoering. Hoe ga je je visie realiseren? En het gaat om een veel concretere invulling. Bijvoorbeeld hoeveel woningen van welke soort je wilt toevoegen.' Anders gezegd: je kunt geen Woonvisies blijven maken en er dan de titel Volkshuisvestingsprogramma op plakken. 'Het is echt nieuwe wijn!'

STAPHORST

Het Volkshuisvestingsprogramma mag unieke kansen bieden, je moet ze wel kunnen inkoppen. En volgens Bram zijn veel gemeentelijke organisaties nog niet ingericht om programmatisch te werken. Gebiedsregisseur Jasper Prick zet bij de gemeente Staphorst nu de eerste stappen naar een programmatische aanpak van de woningbouwopgave. Dit betekent sturing op locaties, zodat die samen optellen tot de totale gemeentelijke opgave. Daarmee ontstaat automatisch een ander perspectief op de ruimtelijke ontwikkeling. Bram: 'Voorheen was een goede ruimtelijke ordening leidend, waarbij de locatie de bouwvorm bepaalde. Je plande aan de rand van het dorp vrijstaande woningen, omdat die daar goed pasten. Nu wordt de functie leidend en bepalen je ambities rond het programma de invulling van de locaties. Daarbij moet je het hele palet van locatieontwikkelingen gaan overzien. Zeker van veel kleine gemeenten, die nog de traditionele bestemmingsplansturing hebben, vraagt dit een forse inspanning.'

LEEUWARDEN

Bij de gemeente Leeuwarden werkt strategisch beleidsadviseur Remco Deelstra aan de uitdagingen in het politieke veld. De gemeenteraad geeft de kaders in de Omgevingsvisie. Maar hoe maak je een compacte visie die voldoende sturing geeft voor de programma's? Raad en college hebben daarbij een andere inzet en verantwoordelijkheid. Bram: 'De Omgevingsvisie en ook de Woonvisie zijn van de gemeenteraad, maar het Volkshuisvestingsprogramma is van het college. Ook de begroting is van de raad. Dus als je snel wat wilt bereiken, blijft het een precair samenspel. Dat vraagt behoorlijk wat stuurmanskunst.'

Juist bij een grotere gemeente als Leeuwarden is dit een dilemma, omdat de afstand tussen afdelingen en sectoren er groter is en er vaak meerdere Omgevingsprogramma's zijn. Dit maakt de sturing complexer voor zowel raad als college. Bram: 'De wetgever kiest echter bewust voor een andere planvorm, voor meer snelheid, uitvoeringskracht en regie. Dat betekent: ruim baan voor het college. Als de raad haar Omgevingsvisie maakt, kunnen het college en de organisatie daar kordaat uitvoering en sturing aan geven met het Volkshuisvestingsprogramma. Dat geeft de nodige handelingsvrijheid om het programma samen met partners te actualiseren. Wij helpen gemeenten afwegingen te maken over de gewenste gedetailleerdheid van sturing vanuit de raad. En we helpen een planning- en controlcyclus te maken waarin raad en college op de juiste momenten aan zet zijn. Zo wordt het Volkshuisvestingsprogramma een bruikbaar en levend instrument.'

Bram Klouwen is algemeen directeur bij adviesbureau Companen in Arnhem.

Voor meer informatie kijk op [companen.nl](https://www.companen.nl) of scan de QR-code

